

Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR

Jakou budoucnost přináší dosavadní vývoj části území Šumavy zahrnuté do souvisejících národních parků?

Úvodem

V hřebenových částech Šumavy se stýkají dva národní parky. Národní park Bavorský les (dále NPBL) založený v roce 1970 ve výměře 13 tis. ha, s historií téměř 50 let, rozšířený v roce 1997 o 11 tis. ha na celkovou výměru 24 tis. ha (vesměs lesy, a ve státním vlastnictví). Národní park Šumava (dále NPŠ) založený v roce 1991 ve výměře 68 tis. ha, z toho 55 tis. ha představují lesní pozemky - 49 tis. ha státní, 6 tis. ha nestátní (12% podíl, vesměs členové SVOL).

Na posouzení vlivu postupného ponechávání lesa přírodě bez přímého vlivu člověka uplynula dostatečně dlouhá doba. V NPBL jde aktuálně o 16 tis. ha, tj. 66 % z celkové výměry parku, v NPŠ 16 tis. ha z výměry státních lesů zařazených do parku, tj. 33 %. Pro seznámení s vývojem v NPŠ má odborná i široká veřejnost ČR dostatek příležitostí, mj. je zachycen ve veřejně dostupné publikaci „Stav, vývoj a management lesních ekosystémů v průběhu existence NP Šumava“, Vacek a Podrázský, 2008.

Málo je však znám naší veřejnosti vývoj v NPBL. Vzhledem k tomu, že se jedná o otázku komplexní a příhraniční, předkládáme zejména v souvislosti s přijímáním novely zákona o ochraně přírody a krajiny shrnutí závažných poznatků z téměř 50 letého vývoje i v NPBL a letecké snímky od Sdružení občanů za ochranu Bavorského lesa. Snímky zachycují území od Luzného po Roklan („starý“ park) a území od Roklanu po Falkenstein (po rozšíření parku), číselné podklady pocházejí z veřejných zdrojů obou národních parků (monitoring, výroční a tiskové zprávy).

Jaké jsou odpovědi na otázky, které byly nastoleny rychlým velkoplošným rozpadem hřebenových smrčín obou národních parků?

1. Představy zakladatelů a jejich správců o zachování horských smrčín, které budou ponechány svému vývoji bez zásahu člověka proti kůrovci a jejich směřování k „pralesu“, se ne naplnily. Naopak, došlo k rychlému velkoplošnému rozpadu horských smrčín, a to lokálně v řádu cca 15-20 let, včetně nejzachovalejších rezervací (Roklan, Trojmezna). Pomalejší rozpad, avšak stále probíhající, je v přirozeně chráněných karech jezer a v nižších polohách - především tam, kde se zachovala přirozená skladba smíšeného horského lesa. Smíšené porosty i s převahou buku zaujímají v NPBL 50% podíl z celkové plochy, v NPŠ ovšem dominuje smrč!

2. Kalamity větrné (i sněhové) jsou v prostoru horského lesa zcela přirozené. Největší probíhají v řádu spíše staletí, menší v rozsahu řádu desetiletí, avšak v objemu větším než 100 tisíc m³ ročně probíhají od r. 1980 až dosud v průměru každý třetí rok!

3. Generace lesníků již po staletí tlumily rozpad lesa asanací přírodních polomů, aby zabránily jeho dalšímu rozvratu biologickými škůdci (i jejich včasné ne/zvládnutí ovlivnilo vývoj lesů).

4. Velkoplošný rozpad hřebenových území národních parků rozhodujícím způsobem nastarovala nekvalifikovaná, spíše ideologická, rozhodnutí o skokovém ponechání rozsáhlých území v řádu tisíců ha v tzv. bezzásahovém režimu a nezpracování části polomů, dokonce i v době již rodící se kůrovcové kalamity (v NPBL „starý“ park na počátku 90. let 20. století, v NPŠ po roce 2004 a v obou parcích zvláště po kalamitě Kyrill).

5. Nejzávažnější je však negativní vliv ztráty porostního klimatu lesů pro vodu a klimatické podmínky krajiny v důsledku jejich uschnutí.